

**ECB atbilde uz
īpašo ziņojumu
"Banku kredītriska uzraudzība ES:
ECB pastiprināja centienus, bet ir jādara vairāk, lai palielinātu pārlicību, ka
kredītrisks tiek pienācīgi pārvaldīts un segts"**

Kopsavilkums

VI punkts

Lai gan esošos instrumentus un pilnvaras būtu bijis iespējams izmantot citādi, ECB uzskata, ka izvēlēta pieeja ir visefektīvākā un vislietderīgākā, par ko liecina ienākumus nenesošo aizdevumu (INA) apjoma samazinājums un seguma pieaugums kopš šīs pieejas publicēšanas. Sk. arī komentāru par 91. punktu.

VII punkts

ECB uzskata, ka tās pašreizējā papildu kapitāla prasību noteikšanas metodoloģija (2. pīlāra kapitāla prasības – P2R) nodrošina, ka visi būtiskie riski, kuriem iestāde ir pakļauta, ir pienācīgi segti.

- I) ECB uzskata, ka tās P2R metodoloģija atbilst Eiropas Banku iestādes (EBI) pamatnostādņēm par uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesu (SREP), kas tika publicētas 2022. gada martā. Pašlaik nav tādu EBI sniegtu ieteikumu par ECB SREP un P2R metodoloģijām, kuri nav ņemti vērā.
- II) ECB uzskata, ka tās metodoloģija ļauj efektīvi izmantot visu pieejamo informāciju, t. sk. datus par iestāžu iekšējiem kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesiem (ICAAP), citus galvenos riska indikatorus un ECB pastāvīgās uzraudzības ietvaros veikto prudenciālo novērtējumu rezultātus, lai noteiktu P2R. Šajā ziņā ECB mērķis ir nodrošināt, lai visa iestāžu būtisko risku potenciālā kopējā ietekme tiktu pienācīgi segta vai nu ar 1. pīlāra, vai 2. pīlāra kapitāla prasībām.
- III) ECB pastāvīgi uzlabo savu P2R metodoloģiju, pamatojoties uz katrā SREP ciklā gūto pieredzi vai pēc turpmāka novērtējuma par konkrētu risku noteicošo faktoru ietekmi uz P2R. Turklāt ECB savas P2R metodoloģijas efektivitāti un lietderību drīzumā pārskatīs strukturālāk.

ECB savu metodoloģiju piemēro konsekventi. Kopš 2022. gada to palīdz nodrošināt neatkarīga uzraudzības riska funkcija (Uzraudzības stratēģijas un risku direktorāts), kas darbojas kā otrā aizsardzības līnija, veicot salīdzinošo novērtēšanu un SREP rezultātu horizontālo analīzi, kā arī īstenojot

kvantitatīvus un kvalitatīvus pasākumus. Visbeidzot, ECB atzīmē, ka pastāvīgs un proporcionāls P2R pieaugums visos kopējā riska vērtējuma līmeņos ne vienmēr ir atbilstošs un pamatots, jo īpaši tāpēc, ka tiek piemēroti arī citi kvalitatīvi uzraudzības pasākumi, kas var būt efektīvāks līdzeklis attiecīgo risku vai citu uzraudzības problēmu risināšanai.

VIII punkts

ECB apzinās SREP cikla ilgumu un apsver veidus, kā to saīsināt. Vienlaikus ECB uzskata, ka pēdējā teikumā minētais risks lielā mērā ir mazināts, jo kopējām uzraudzības komandām (KUK) jāņem vērā visi būtiskie notikumi, kas norisinājušies pēc datu aktualizēšanas datuma un kas varētu ietekmēt SREP novērtējumu (grupas iekšējā reorganizācija, citi korporatīvie notikumi, ienākumus nenesošu riska darījumu (INRD) samazināšana pēdējā brīdī utt.), lai SREP lēmums būtu pēc iespējas aktualizēts.

XI punkts

ECB uzskata, ka ar savu pieeju INA (gan pieprasot bankām ar augstu INA līmeni izstrādāt konkrētas INA samazināšanas stratēģijas, gan arī piemērojot visām bankām gaidas attiecībā uz segumu) tā ir sekmīgi risinājusi konstatētās nogaidošās pieejas jautājumu. Konkrētāk, paziņojums par gaidām attiecībā uz INRD segumu ievērojami paātrināja INA apjoma samazināšanu. Jāatzīmē arī, ka INA jautājuma risināšana prasa laiku un to nevar veikt strauji, neradot būtisku negatīvu ietekmi uz tautsaimniecību kopumā. Līdz brīdim, kad ECB sāka risināt nesegto kredītu riska jautājumu, izmantojot uzraudzības pasākumus, lielākā daļa banku bija proaktīvi samazinājušas INA (īpaši ilgstoši turēto) apjomu un segušas atlikušos riskus, ko apstiprina to banku nelielais skaits, kurām tika piemēroti P2R papildinājumi, kā arī šo papildinājumu zemais līmenis.

ECB izvēlēta pieeja nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret vienādā situācijā esošām bankām. Uzraudzības pasākumi pielāgoti katras bankas konkrētajai situācijai. Tie tiek kalibrēti, lai nodrošinātu, ka tie ir proporcionāli, ņemot vērā katrai bankai raksturīgos apstākļus. Citiem vārdiem runājot, banku situāciju atšķirības ir pamatojums atšķirīgai attieksmei. Tomēr ECB nodrošina konsekventu attieksmi pret bankām līdzīgā situācijā.

ECB sagaida, ka visas bankas ņems vērā tās gaidas, un, paturot prātā publiski paziņotās gaidas, katrā atsevišķā gadījumā analizē, vai pieeja INA ir piesardzīga. Ja šādu pieeju neuzskata par piesardzīgu, ECB piemēro uzraudzības pasākumus 2. pīlāra papildinājumu veidā.

ECB neuzskata, ka process prasīja daudz resursu vai laika, īpaši tā pirmā īstenošanas gada kontekstā un ņemot vērā sasniedzamos mērķus (sīkāku informāciju sk. komentāros par 104. punktu).

XII punkts

Sk. komentārus par atsevišķiem ieteikumiem. ECB piekrīt 1. ieteikuma a) punktam, 1. ieteikuma b) punkta ii) apakšpunktam, 2. ieteikumam, 3. ieteikuma a) punkta ii) apakšpunktam, 3. ieteikuma b) apakšpunktam un 3. ieteikuma c) apakšpunktam. ECB daļēji piekrīt 3. ieteikuma a) punkta i) apakšpunktam un 3. ieteikuma a) punkta iii) apakšpunktam. ECB noraida 1. ieteikuma b) punkta i) apakšpunktu.

14. punkts

ECB pilnvaras saistītas ar risku identificēšanu un uzkrājumu veidošanu no prudenciālā viedokļa.

43. punkts**Pirmais ievilkums**

ECB pašlaik nodrošina aptuveni 7 % no visiem Vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) darbiniekiem klātienē darbību veikšanai. ECB nespēja nodrošināt VUM darbiniekus 10 % no 2021. gadā paredzētajām prioritārajām izmeklēšanām.

Otrais ievilkums

2021. gadā ECB nespēja nodrošināt VUM darbiniekus 26 % no prioritārajām izmeklēšanām.

45. punkts

Padome saskaņā ar Valdes priekšlikumu nolēmusi, ka jāstabilizē visi trīs ECB pīlāri – centrālo banku darbība, banku uzraudzība un kopējie pakalpojumi. Ievērojot Valdes priekšlikumu, Padome 2016. gadā nolēma, ka centrālo banku darbības un kopējo pakalpojumu funkciju darbinieku skaits un kopējās izmaksas jāstabilizē, vēlākais, līdz 2019. gadam.

Padome pēc Uzraudzības valdes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka priekšlikuma 2019. gadā pieņēma VUM funkcijas vidēja termiņa stabilizācijas plānu. Tas ietvēra papildu resursu apstiprināšanu 2020., 2021. un 2022. gadam un stabilizācijas saistību piemērošanu no 2023. gada. Tādējādi izmaksu stabilizācijas saistības attiecas uz visu ECB, sākot ar 2023. gadu.

Atbilstoši apstiprinātajai izmaksu stabilizācijas definīcijai Uzraudzības valdes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks var ieteikt Valdei iesniegt Padomei pieprasījumu par darbinieku skaitu, ja rodas jaunas pilnvaras vai jauni vai paplašināti uzdevumi. Vienlaikus VUM vidēja termiņa stabilizācijas plānā ir noteiktas vairākas jomas, kurās var apsvērt darbinieku pieprasījumus, ja pēc 2022. gada tiks veiktas pārmaiņas vai uzlabojumi uzraudzības izvēlēs. Piemēram, ECB 2023. gada budžeta un darbinieku skaita kontekstā Padome 2023. gadā apstiprinājusi 43 jaunas pastāvīgas pilna laika ekvivalenta (PLE) amata vietas, savukārt 2024. gadā — vēl 6 PLE amata vietas, kā arī 16 PLE amata vietas no ECBS un starptautiskajām organizācijām 2025. gadā, lai uzņemtos padomdevēju funkcijas saistībā ar banku klātienes uzraudzību un iekšējo modeļu izpēti uzdevumiem VUM pilārā, tādējādi samazinot ECB atkarību no ārējiem resursiem un uzlabojot tās spēju veikt klātienes pārbaudes saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas (ERP) ieteikumiem (kas sniegti iepriekšējos īpašajos ziņojumos). Tas tiks panākts, nemainot uzraudzības maksas.

Pārvaldības jomā ECB budžets pamatojas uz ECBS un ECB Statūtu 12.3. pantu, kurā Padomei uzdots pieņemt ECB Reglamentu, kas nosaka ECB un tās lēmējinstītūciju iekšējo uzbūvi. Reglamenta 15.1. panta pirmajā teikumā noteikta ECB budžeta procedūra, proti, ka pirms katra finanšu gada beigām Padome, pamatojoties uz Valdes priekšlikumu un atbilstīgi Padomes noteiktajiem principiem, pieņem ECB budžetu nākamajam finanšu gadam. Saskaņā ar VUM regulas 29. panta 1. punktu izdevumi saistībā ar uzraudzības uzdevumiem ECB budžetā jāidentificē atsevišķi. Regulas 15.1. panta otrajā teikumā noteikts, ka par šiem atsevišķi identificējamiem izdevumiem jāapspriežas ar Uzraudzības valdes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku. Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vietnieks vienlaikus ir Valdes un Padomes loceklis, tādējādi nodrošinot VUM funkcijas pārstāvību lēmumu pieņemšanā par ECB budžetu. Tā kā priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka uzdevums ir paust viedokli par uzraudzības jautājumiem un Padome ir pilnvarota lemt par finanšu jautājumiem visās ECB funkcijās, mēs stingri uzskatām, ka nav pārkāpta VUM neatkarība.

47. punkts

ECB vēlas precizēt, ka raksturotais eskalācijas process konkrēti attiecas uz KUK. Vēstule tiek nosūtīta arī tad, ja valsts kompetentā iestāde (VKI) un ECB piekrīt, ka ir lietderīgi nodrošināt pārredzamību attiecībā uz konkrēto valsts budžeta veidošanas procesu, kas attiecas uz VKI.

53. punkts

Otrais ievilkums

ECB atzīmē, ka tā parasti novērš trūkumus iekšējos modeļos, ko banka izmanto, lai aprēķinātu kapitāla prasības, izmantojot īpašus uzraudzības pasākumus, kuru pamatā ir īpaša izmeklēšana, kas veikta ārpus SREP, un kuri atšķiras no P2R un citām SREP lēmumā noteiktajām prasībām.

54. punkts

Ceturtais ievilkums

ECB vēlas uzsvērt, ka, tā kā KUK 4. posmā var koriģēt papildinājumus katram atsevišķam riskam, galīgā P2R, ko iegūst, apkopojot šos papildinājumus, var atšķirties no sākotnējā kopējā papildinājuma, kas izvēlēts 1. posmā (un pat nonākt ārpus P2R vērtību diapazona, kas saistīts ar attiecīgo kopējo riska novērtējumu).

57. punkts

EI SREP pamatnostādnes tika pārskatītas 2021. gadā, galvenokārt lai ieviestu izmaiņas, kas ieviestas ar Kapitāla prasību direktīvu V (CRD V).

Saskaņā ar pārskatītajām [SREP pamatnostādņēm](#), ko EBI publicēja 2022. gada martā, ICAAP ir vissvarīgākie ievaddati P2R noteikšanai (sk. 371. punktu: "*Lai noteiktu kapitāla summu, ko uzskata par atbilstošu, un papildu pašu kapitāla prasības, pamatojoties uz katru risku atsevišķi, būtu jāņem vērā ICAAP aprēķini, ja tie tiek uzskatīti par ticamiem vai daļēji ticamiem, kā arī uzraudzības salīdzinošās novērtēšanas rezultāti un citi atbilstošie ievaddati, t. sk. uzraudzības spriedums.*"), bet ne vienmēr "sākuma punkts" P2R aprēķināšanai. Tādēļ ECB 2021. gadā paplašināja savu metodoloģiju, lai, nosakot P2R, varētu efektīvi izmantot visu pieejamo informāciju (t. sk. , kā arī citus galvenos riska indikatorus un ECB pastāvīgās uzraudzības ietvaros veikto prudenciālo novērtējumu rezultātus). Mērķis ir nodrošināt, lai visa iestāžu būtisko risku potenciālā kopējā ietekme tiktu pienācīgi segta vai nu ar 1. pīlāra, vai 2. pīlāra kapitāla prasībām.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB uzskata, ka tās P2R metodoloģija atbilst 2022. gada martā publicētajām EBI SREP pamatnostādņēm. Nav tādu EBI sniegtu ieteikumu par ECB SREP un P2R metodoloģijām, kuri nav ņemti vērā.

59. punkts

Sk. komentārus par 57. punktu.

Pirmais ievilkums

Sk. komentārus par otro ievilkumu.

Otrais ievilkums

ECB uzskata, ka pastāv **dažādi veidi, kā noteikt 2. pīlāra kapitāla prasības, pamatojoties uz katru risku atsevišķi**. Nav nepieciešams precīzi skaitliski novērtēt katru atsevišķo risku, kam iestāde ir pakļauta; tā patiešām, iespējams, nav labākā prakse, jo tā varētu radīt nepamatotu pārliecību par precizitāti attiecībā uz P2R un saistīto uzraudzības dialogu ar iestādēm, kas, iespējams, varētu kavēt uzraudzības darbību efektivitāti un lietderību šajā jomā. ECB to ņēma vērā, 2021. gadā paplašinot P2R metodoloģiju, kurā rūpīgāk aplūkoja atsevišķus riskus. ECB metodoloģija ļauj efektīvi izmantot visu pieejamo informāciju, t. sk. iestāžu ICAAP datus, citus galvenos riska indikatorus un ECB pastāvīgās uzraudzības ietvaros veikto prudenciālo novērtējumu rezultātus, lai noteiktu P2R. Mērķis ir nodrošināt, lai visa iestāžu būtisko risku potenciālā kopējā ietekme tiktu pienācīgi segta vai nu ar 1. pīlāra, vai 2. pīlāra kapitāla prasībām.

ECB pastāvīgi uzlabo savu P2R metodoloģiju, pamatojoties uz katrā SREP ciklā gūto pieredzi vai pēc turpmāka novērtējuma par konkrētu risku noteicošo faktoru ietekmi uz P2R. Turklāt ECB savas P2R metodoloģijas efektivitāti un lietderību drīzumā pārskatīs strukturālāk.

Visbeidzot, ECB vēlas uzsvērt, ka konkrētu risku noteicošo faktoru ietekme aplūkota dažādās P2R metodoloģijas daļās, konkrēti, 1. posmā, ar punktiem novērtējot riska kategorijas, pie kurām pieder

minētie īpašie riski, 2. posmā, ciktāl šie riski ir ņemti vērā bankas ICAAP, kā arī trešajā un 4. posmā kā faktoros, kas jāņem vērā, veicot turpmākas riska korekcijas galīgās P2R atsevišķo risku komponentos.

60. punkts

Sk. komentārus par 57. punktu.

70. punkts

SREP pavadvēstules ieviešana 2021. gadā ir vēl vairāk uzlabojusi saziņu ar iestādēm par būtiskākajiem SREP rezultātiem un būtiskākajiem faktoriem 2. pīlāra prasību noteikšanas pamatā. Tomēr ECB uzskata, ka iespējams vēl vairāk uzlabot pārredzamību saskarsmē ar bankām, informējot tās par būtiskākajiem faktoriem P2R noteikšanas pamatā.

ECB uzskata, ka tās P2R metodoloģija atbilst 2022. gada martā publicētajām EBI SREP pamatnostādņēm.

Pašlaik nav tādu EBI sniegtu ieteikumu par ECB SREP un P2R metodoloģijām un par to, kā SREP lēmumos iestādēm tiek paziņotas un pamatotas 2. pīlāra prasības, kuri nav ņemti vērā.

80. punkts

ECB norādījumos bankām par INA arī skaidrots, ka "norādījumi ir uzraudzības instruments, kura mērķis ir izskaidrot, ko uzraugi sagaida no bankām saistībā ar INK identificēšanu, vadību, novērtēšanu un norakstīšanu jomās, kuras neaptver vai detalizēti neaplūko esošās regulas, direktīvas vai norādījumi". Tādējādi norādījumi pārredzami parāda ECB izpratni par Direktīvas 2013/36/ES (CRD IV) 74. pantu un 79. panta b) un c) punktu. Uzraudzības pasākumi var tikt rosināti, ja netiek ievēroti minētie tiesību akti, kas transponēti valstu tiesību aktos, kopā ar ECB norādījumiem.

82. punkts

Bankas gada finanšu pārskatus un attiecīgos uzkrājumus paraksta likumā noteiktais bankas ārējais revidents.

Saskaņā ar ECB uzraudzības pilnvarām tās galvenie uzdevumi attiecībā uz grāmatvedību ir šādi:

- 1) novērtēt, vai bankā noteikta politika un procedūras, lai nodrošinātu pietiekamus un savlaicīgus uzkrājumus;
- 2) pārbaudīt uzkrājumu pietiekamību, izmantojot dažādus instrumentus (piemēram, salīdzinošo novērtēšanu), un pieprasīt detalizētu informāciju, ko nepieciešamības gadījumā var izmantot banku pārbaudīšanai.

ECB metodoloģija paredz, ka, rodoties bažām, tās tiks apspriestas ar ārējiem revidentiem gan atsevišķu banku līmenī, gan horizontālā līmenī.

Visbeidzot, VUM regulas 16. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētās pilnvaras neļauj ECB lūgt bankām veidot papildu uzkrājumus. Šīs pilnvaras pieprasīt bankām piemērot īpašu uzkrājumu veidošanas politiku ļauj ECB tikai ietekmēt bankas uzkrājumu veidošanas politiku grāmatvedības standartu ietvaros, piemēram, ja attiecīgais regulējums pieļauj elastīgu politikas virzienu izvēli vai paredz subjektīvas aplēses un ja konkrētie iestāžu izvēlētie īstenošanas veidi nav atbilstoši vai pietiekami piesardzīgi no uzraudzības viedokļa.

85. punkts

ECB vēlas precizēt, ka atsauce uz segumu ar uzkrājumiem, kas ietverta pielikumā norādījumiem bankām par INA, attiecas uz prudenciālo uzkrājumu jēdzienu, nevis grāmatvedības jēdzienu.

86. punkts

ECB vispārējā pieeja INA paredz, ka gaidām attiecībā uz segumu ir uz nākotni vērsta loma, stimulējot savlaicīgu INA jautājuma risināšanu un novēršot pārmērīgu nenodrošinātu INA uzkrāšanos nākotnē. Tādējādi šīs gaidas attiecas uz *visām* bankām, nevis tikai tām, kurām pašlaik ir augsts INA līmenis.

ECB apsver iespēju noteikt uzraudzības pasākumu saskaņā ar 2. pīlāra regulējumu tikai tad, ja, pienācīgi ņemot vērā bankas konkrētos apstākļus, ECB uzskata, ka tās prudenciālie uzkrājumi pienācīgi nesedz paredzamo kredītrisku.

90. punkts

Novēlotas piemērošanas, pakāpeniskas ieviešanas un trīs grupu diferenciācijas iemesli ir ECB pieejas galvenie mērķi, t. i., samazināt INA, novērst to, ka INA jautājums netiek risināts savlaicīgi, un nodrošināt, ka tiek segti tie riski, kurus rada ilgstošie INA atlikumi banku bilancēs. Gan uzraudzības pasākumu novēlota piemērošana, gan arī pakāpeniska ieviešana darbojas kā stimuli, ļaujot bankām atrisināt INA jautājumu (t. sk. sadalot finansiālo slogu laika gaitā), pirms ECB piemēro savus uzraudzības pasākumus. To apstiprina INA apjoma samazinājums par 48 % laikā no 2017. gada 1. ceturkšņa (kad tika publicēti ECB norādījumi par INA) līdz 2020. gada 4. ceturksnim (kad bankām pirmo reizi bija jāsniedz pārskati par gaidām attiecībā uz segumu).

Novēlota piemērošana saistīta arī ar to, ka kredītu, kas līdz 2018. gada aprīlim klasificēti kā INRD, saistību neizpildes atzīšanas laikā gaidas attiecībā uz segumu vēl nebija publicētas.

91. punkts

Kad 2017. gada 1. ceturksnī tika publicēti ECB norādījumi, INA kopapjoms bija 866 mljrd. euro. Bija nepieciešams panākt līdzsvaru starp i) INA radīto problēmu risināšanu un ii) pārāk straujas virzības iespējamo ietekmi uz plašāku tautsaimniecību, pirms bankas bija veikušas sagatavošanās pasākumus, kas nepieciešami vērienīgam INA jautājuma risinājumam. Tāpēc ECB uzskata, ka tās pakāpeniskā pieeja bija atbilstoša.

ECB uzskata, ka tās pieeja darbojas un ir sniegusi bankām pietiekamus stimulus proaktīvi samazināt INA apjomu, pirms tika piemēroti ar gaidām attiecībā uz segumu saistītie uzraudzības pasākumi. Faktiski bankas samazināja INA par 13 % laikā no VUM izveides līdz ECB norādījumu par INA publicēšanai 2017. gada 1. ceturksnī un par 48 % laikā no ECB norādījumu publicēšanas līdz banku pirmo pārskatu sniegšanai par gaidām attiecībā uz segumu 2020. gada 4. ceturksnī, kā arī par 34 % laikā no ECB gaidu attiecībā uz segumu publicēšanas līdz banku pirmo pārskatu sniegšanai par gaidām attiecībā uz segumu. Šā INA līmeņa samazinājuma rezultātā kopējais gaidu attiecībā uz segumu deficīts 2020. gada 4. ceturksnī bija tikai 20 bāzes punkti no riska svērtajiem aktīviem.

92. punkts

Bankām ar augstāku nenodrošināto INA līmeni patiešām tika dots vairāk laika, lai novērstu ar INA saistītos riskus, tomēr šīs rīcības iemesls bija politikas mērķi (proti, samazināt INA un novērst to, ka INA jautājums netiek risināts savlaicīgi) un aizsargmehānisma funkcija, nevis vēlme sniegt priekšrocības bankām, kas atradās sliktākā situācijā. ECB vēlējās dot šīm bankām pietiekamas iespējas samazināt INA apjomu, pirms tā sāka piemērot uzraudzības pasākumus.

Uzraudzības pasākumi tika kalibrēti, lai risinātu katras bankas atsevišķo situāciju un pārlicinātos, ka tie ir proporcionāli. Raksturojot citādi, attieksme pret bankām dažādās situācijās bija atšķirīga, savukārt attieksme pret bankām vienādā situācijā bija vienlīdzīga.

93. punkts

ECB sagaida, ka visas bankas ņems vērā tās gaidas, un, paturot prātā publiski paziņotās gaidas, katrā atsevišķā gadījumā analizē, vai pieeja INA ir piesardzīga. Ja šādu pieeju neuzskata par piesardzīgu, ECB piemēro uzraudzības pasākumus 2. pīlāra papildinājumu veidā.

94. punkts

Lai gan 2. pīlāra papildinājums neskar pieejamo kapitālu, tas ietekmē maksimāli sadalāmo summu (MDA) un kapitāla rīcības rezervi. Tas ietekmē arī minimālās pašu kapitāla un atbilstīgo saistību (MREL) prasības un tirgus noskaņojumu.

Ņemot to vērā, lielākā daļa banku izvēlējās samazināt deficītu līdz nullei, veicot korekcijas pēc atsaucē datuma, lai izvairītos no P2R papildinājumiem, neraugoties uz to, ka šādu papildinājumu izmaksas ir zemākas, ja ņem vērā tikai kapitāla perspektīvu.

95. punkts

Tā kā ECB nav regulatīvo pilnvaru, tai jārisina banku riski, veicot uzraudzības pasākumus pēc katra atsevišķā gadījuma novērtējuma. Ņemot to vērā, ECB novērtē, vai banku riska segums ir pietiekami piesardzīgs, pamatojoties uz tās publiski paziņotajām gaidām attiecībā uz INRD segumu. Šādi uzraudzības pasākumi jāpiemēro SREP lēmuma pieņemšanas brīdī, tāpēc vienmēr būs laika nobīde starp nesegta kredītriska konstatēšanu un uzraudzības pasākumu, kas tiek izmantots tā novēršanai.

Ņemot vērā laika nobīdi starp 2020. gada beigu atsaucē datumu un galīgā SREP lēmuma pieņemšanu, ir jānodrošina visu izmaiņu atspoguļošana galīgajā lēmumā, lai papildinājums atbilstu riskam attiecīgajā brīdī. Lai gan tas var radīt dažas atšķirības pieejā, šīs atšķirības nav būtiskas, un ieguvumi, ko sniedz stimuli bankām turpināt samazināt deficītu, kompensē iespējamās pieejas negatīvos faktorus.

102. punkts

Ņemot vērā laika nobīdi starp 2020. gada beigu atsaucē datumu un galīgā SREP lēmuma pieņemšanu, ECB jānodrošina visu izmaiņu atspoguļošana galīgajā lēmumā, lai papildinājums atbilstu riskam attiecīgajā brīdī (t. i., lai tas nebūtu pārmērīgs salīdzinājumā ar nesegto risku). Turklāt sistēma korekcijām pēc atsaucē datuma arī stimulē aktīvu deficīta un INA samazināšanu kopumā.

104. punkts

ECB neuzskata, ka šis process prasīja daudz resursu vai laika (īpaši pirmajā īstenošanas gadā), jo i) mazāk nekā puse no visām bankām lūdza ņemt vērā to īpašos apstākļus un ii) KUK, izmantojot tām nodrošināto atbalsta instrumentu, varēja ātri izvērtēt lielāko daļu gadījumu, pievēršoties tikai tiem gadījumiem, kuros varētu būt nepieciešami turpmāki pasākumi attiecībā uz bankām. Kopš tā laika 2022. gada ciklā šis process ir pilnveidots, uzlabojot šo instrumentu un veicot papildu apmācību.

Atkārtoto iesniegumu skaits skaidrojams ar to, ka tas notika pirmajā gadā. Process neatšķirās no citiem nesenu ieviestajiem pārskatu sniegšanas procesiem šajā sakarā.

108. punkts

Padomes apstiprināto izmaksu stabilizācijas saistību ietvaros Padomei var iesniegt darbinieku pieprasījumu gadījumā, ja rodas būtiski jauni vai paplašināti stratēģiskas nozīmes uzdevumi vai jaunas pilnvaras. Tas attiecas uz visām ECB funkcijām (centrālās bankas, banku uzraudzības un kopējo pakalpojumu funkcijām). Padome apstiprināja šādus darbinieku pieprasījumus uzraudzības funkcijas veikšanai ECB 2022. un 2023. gada budžetā.

Turklāt Padomes apstiprinātajā VUM vidēja termiņa stabilizācijas plānā norādītas vairākas jomas, kurās darbinieku pieprasījumus var izskatīt arī pēc 2022. gada. ECB ikgadējās darbības un resursu plānošanas ietvaros tiek pārskatītas dažādās vajadzības un pieejamie resursi, nodrošinot vadībai pieejamus elastīgus resursu uzkrājumus, ja nepieciešams mainīt resursu prioritātes, reaģējot uz stratēģiskām nepilnībām resursu piešķiršanā vai prioritāšu izmaiņām.

Sk. arī komentāru par 45. punktu.

1. ieteikums. Stiprināt banku riska novērtējumus**a) punkts**

ECB pieņem šo ieteikuma daļu.

2022. gadā ECB pārskatīja savu kredītriska līmeņu novērtēšanas metodoloģiju SREP ietvaros. Šis pārskatīšanas mērķis bija uzlabot proporcionalitāti un panākt to, ka tā efektīvāk pievēršas uz risku balstītai pieejai un nosaka prioritātes, vienlaikus ļaujot padziļināti novērtēt būtiskos faktorus, kas nosaka iestāžu kredītrisku. Turklāt pārskatīšanā metodoloģija tika padarīta pilnīgāka, i) uzlabojot uzraudzības komandām paziņoto informāciju par to, kam jāpievēršas pārbaudē, lai palīdzētu nodrošināt konsekveni, un ii) paplašinot pamatā esošās informācijas bāzi un uzlabojot novērtējuma veikšanai pieejamos galvenos riska indikatorus, t. sk. uzraudzības komandām pieejamās informācijas izplatīšanai un salīdzināšanai izmantoto instrumentu, kvantitatīvi, detalizācijas pakāpi un kvalitāti. Kopumā tiek sagaidīts, ka pārskatīšanā no 2023. gada SREP joprojām tiks uzlabots metodoloģiskais atbalsts, kas uzraudzības komandām tiek sniegts iestāžu kredītriska līmeņu novērtēšanai, tostarp saistībā ar salīdzinošās novērtēšanas procesiem un uzraudzības iestādēm pieejamajām spējām šajā jomā.

SREP metodoloģija kredītriska kontroles novērtēšanai tiks pārskatīta 2023. gadā, lai to (kopā ar aktualizēto kredītriska līmeņu novērtēšanas metodoloģiju) ieviestu 2024. gada SREP ietvaros.

Visbeidzot, kopš 2022. gada neatkarīga uzraudzības riska funkcija (Uzraudzības stratēģijas un risku direktorāts) veic SREP punktu vērtējumu un kvantitatīvo/kvalitatīvo pasākumu salīdzinošo novērtēšanu, darbojoties kā otrā aizsardzības līnija. Šo [organizatorisko pārmaiņu ietvaros](#) tika stiprināta SREP punktu salīdzinošā novērtēšana (piemēram, iekļaujot sistēmu atšķirīgu viedokļu izskatīšanai). Papildus organizatoriskās struktūras stiprināšanai tika uzlabota riska kontroles salīdzinošā novērtēšana visiem risku veidiem (salīdzinot riska kontroles punktus ar atklātiem konstatējumiem un pasākumiem). Runājot vispārīgāk, otrās aizsardzības līnijas ieviešanas mērķis ir

nodrošināt konsekventu uzraudzības metodoloģiju un spriedumu piemērošanu. Uzraudzības spriedumu izmantošana ir VUM pamatelements, un pēdējos gados nepārtraukti nostiprināti horizontālo norāžu procesi un citi instrumenti, kas nodrošina uzraudzības spriedumu pienācīgu īstenošanu, lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus dažādu iestāžu veidu, kurus aptver ECB, uzraudzībā.

b) punkta i) apakšpunkts

ECB noraida šo ieteikuma daļu.

No 2023. gada stabilizācijas saistības attiecas uz visu ECB. Tomēr Padomei joprojām var iesniegt darbinieku pieprasījumus gadījumā, ja rodas jaunas pilnvaras vai būtiski jauni vai paplašināti stratēģiskas nozīmes uzdevumi. Stabilizācijas saistības ir svarīgs pamatprincips, kas veicina pastāvīgu un stingru prioritāšu noteikšanu iestādē, nodrošinot esošo resursu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, lai optimāli izmantotu uzraudzīto banku maksas.

Uzraudzības funkcijas resursu vajadzības regulē iedibināts budžeta process, kas ietver konsultācijas par budžeta priekšlikumu ar Uzraudzības valdes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku. Neatkarība tiek nodrošināta arī ar kopējā budžetā atsevišķi noteiktiem izdevumiem uzraudzības uzdevumu vajadzībām, par kuriem apspriežas ar Uzraudzības valdes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku. Jāatzīmē, ka uzraudzības funkcijas izmaksas katru gadu tiek iekasētas no uzraudzītajām kredītiestādēm. ECB iekšējais budžeta process ietver visas darbības jomas, nosakot prioritātes to dažādajām budžeta prasībām atbilstoši saskaņotajai stratēģijai, nodrošinot resursu efektīvu izmantošanu.

ECB uzskata, ka priekšsēdētājs un viceprezidents ir cieši iesaistīti budžeta sagatavošanas procesā tiesiskajā regulējumā noteiktajās robežās. Ar tiem apspriežas, kā noteikts Reglamentā. VUM regula nosaka, ka priekšsēdētāja vietniekam jābūt ne tikai Valdes loceklim, bet arī Padomes, proti, ECB lēmējinstīcijas, loceklim. Tas nodrošina, ka uzraudzības funkcijas viedoklis tiek pienācīgi izklāstīts, kā arī garantē augstu ietekmes un pārredzamības pakāpi (sk. arī komentārus par 45. un 108. punktu). ECB nosaka uzraudzības darbinieku skaitu, reaģējot uz attiecīgajām vajadzībām, izvērtējot visus pieprasījumus neatkarīgi no centrālās bankas funkcijas, pamatojoties uz noteiktiem principiem un pārvaldības kārtību visai iestādei kopumā.

ECB turpinās novērtēt un atbalstīt uzraudzības funkcijas resursu vajadzības esošo budžeta pārvaldības procedūru ietvaros.

b) punkta ii) apakšpunkts

ECB pieņem šo ieteikuma daļu.

Klātienes pārbaūžu un iekšējo modeļu izmeklēšanas kontekstā ECB jau kopš 2021. gada ir palielinājusi pārredzamību attiecībā uz resursu nodrošināšanu katrā atsevišķā gadījumā, izmantojot praksē pārbaudītu pārskatu sniegšanu un dialogu ar VKI (t. sk. regulāru cilvēkresursu uzskaiti un ikgadēju datu pārskatīšanu), lai noteiktu iespējamās novirzes no darbinieku skaita saistībām (vai negatīvas izmaiņas laika gaitā), izprastu pamatcēloņus un vienotos par korektīviem pasākumiem. ECB apņēmusies līdz 2024. gada vidum veikt pārskatīšanu, lai noskaidrotu, vai nepieciešami oficiālāki eskalācijas procesi. Šajā pārbaudē tiks ietverti arī KUK resursi, kā arī 47. punktā aprakstītie eskalācijas instrumenti (un ECB komentāri par šo punktu).

ECB vēlas uzsvērt, ka tai nav oficiālu pilnvaru piespiest VKI ievērot darbinieku skaita saistības.

110. punkts

ECB apzinās SREP cikla ilgumu un atbildības veidus, kā to saīsināt. Vienlaikus ECB uzskata, ka pēdējā teikumā minētais risks lielā mērā ir mazināts, jo KUK jāņem vērā visi būtiskie notikumi, kas norisinājušies pēc datu aktualizēšanas datuma un kas varētu ietekmēt SREP novērtējumu (grupas iekšējā reorganizācija, citi korporatīvie notikumi, INRD samazināšana pēdējā brīdī utt.), lai SREP lēmums būtu pēc iespējas aktualizēts.

2. ieteikums. Racionalizēt uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesu

ECB pieņem šo ieteikumu.

112. punkts

ECB uzskata, ka pastāv **dažādi veidi, kā noteikt 2. pīlāra kapitāla prasības, pamatojoties uz katru risku atsevišķi**. Nav nepieciešams precīzi skaitliski novērtēt katru atsevišķo risku, kam iestāde ir pakļauta; tā patiešām, iespējams, nav labākā prakse, jo tā varētu radīt nepamatotu pārliecību par precizitāti attiecībā uz P2R un saistīto uzraudzības dialogu ar iestādēm, kas, iespējams, varētu kavēt uzraudzības darbību efektivitāti un lietderību šajā jomā. ECB to ņēma vērā, 2021. gadā paplašinot P2R metodoloģiju, kurā rūpīgāk aplūkoja atsevišķus riskus. ECB metodoloģija ļauj efektīvi izmantot visu pieejamo informāciju, t. sk. iestāžu ICAAP datus, citus galvenos riska indikatorus un ECB pastāvīgās uzraudzības ietvaros veikto prudenciālo novērtējumu rezultātus, lai noteiktu P2R. Mērķis ir nodrošināt, lai visa iestāžu būtisko risku potenciālā kopējā ietekme tiktu pienācīgi segta vai nu ar 1. pīlāra, vai 2. pīlāra kapitāla prasībām.

ECB pastāvīgi uzlabo savu P2R metodoloģiju, pamatojoties uz katrā SREP ciklā gūto pieredzi vai pēc turpmāka novērtējuma par konkrētu risku noteicošo faktoru ietekmi uz P2R.

116. punkts

Ievērojot ECB pieejas INA vispārējos mērķus, ECB izdara spiedienu uz bankām, lai samazinātu INA līmeni, novērstu to, ka INK jautājums netiek risināts savlaicīgi, un nodrošinātu atlikušo risku segumu. INRD seguma pieaugums šajā ziņā darbojas gan kā stimuls, gan kā veicinātājs. Novēlotā gaidu attiecībā uz INRD segumu piemērošana un pakāpeniska ieviešana darbojas kā stimuls, ļaujot bankām atrisināt INA jautājumu, pirms gaidas attiecībā uz segumu sasniedz 100 %. Tādējādi tie atbilst ECB pieejas INA vispārējam mērķim.

ECB uzskata, ka tās pieeja darbojas un ir sniegusi bankām pietiekamus stimulus proaktīvi samazināt INA apjomu, pirms tika piemēroti ar gaidām attiecībā uz segumu saistītie uzraudzības pasākumi. Sīkāku informāciju par INA samazināšanu sk. piezīmēs par 91. punktu.

117. punkts

Attiecībā uz VUM regulas 16. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteikto ECB pilnvaru sistemātisku izmantošanu jāatzīmē, ka šīs pilnvaras jāpiemēro katrā gadījumā atsevišķi, kā arī jāveic to proporcionalitātes novērtējums.

119. punkts

Novēlotas piemērošanas, pakāpeniskas ieviešanas un trīs grupu diferenciācijas iemesli ir ECB pieejas galvenie mērķi, t. i., samazināt INA, novērst to, ka INA jautājums netiek risināts savlaicīgi, un nodrošināt, ka tiek segti tie riski, kurus rada ilgstošie INA atlikumi banku bilancēs. Gan uzraudzības pasākumu novēlota piemērošana, gan arī pakāpeniska ieviešana darbojas kā stimuli, ļaujot bankām atrisināt INA jautājumu (t. sk. sadalot finansiālo slogu laika gaitā), pirms ECB piemēro savus uzraudzības pasākumus. Kad 2017. gada 1. ceturksnī tika publicēti ECB norādījumi par INA, to kopapjoms bija 866 mljrd. euro. Bija nepieciešams panākt līdzsvaru starp i) INA radīto problēmu risināšanu un ii) pārāk straujas virzības iespējamo ietekmi uz tautsaimniecību kopumā, pirms bankas bija veikušas sagatavošanās pasākumus, kas nepieciešami vērienīgam INA jautājuma risinājumam. Tāpēc ECB uzskata, ka tās pakāpeniskā pieeja bija atbilstoša. ECB uzskata, ka tās pieeja darbojas un ir sniegusi bankām pietiekamus stimulus proaktīvi samazināt INA apjomu, pirms tika piemēroti ar gaidām attiecībā uz segumu saistītie uzraudzības pasākumi. Sīkāku informāciju par INA samazināšanu sk. piezīmēs par 91. punktu.

120. punkts

ECB nepiekrīt secinājumam, ka tās pieeja rada nevienlīdzīgu attieksmi pret bankām. Tās pieeja ļauj pret bankām izturēties atšķirīgi, reaģējot uz to īpašo apstākļu atšķirībām.

Pirmkārt, rīcība dot bankām ar augstāku sākotnējo nenodrošināto INA līmeni vairāk laika, lai tās pilnībā segtu savus riskus, pilnībā atbilda ECB pieejas INA vispārējam mērķim. Tā deva šīm bankām iespēju sākt vērienīgāku INA samazināšanu, ko stimulēja tas, ka, ja tās nerīkosies, ECB piemēros uzraudzības pasākumus. Šajā kontekstā svarīgi atzīmēt, ka ECB tiecas samazināt INA, nevis palielināt segumu pašu par sevi; lielāks segums vienlaikus stimulē un veicina INA jautājuma risināšanu. Tādējādi uzraudzības pasākums, kas pieņemts nesegta kredītriska dēļ atbilstoši gaidām attiecībā uz segumu, ir tikai aizsargmehānisms gadījumā, ja risks netiek samazināts.

Otrkārt, ņemot vērā laika nobīdi starp 2020. gada beigu atsauces datumu un galīgā SREP lēmuma pieņemšanu, ECB attiecībā uz korekcijām, ko veic pēc atsauces datuma, ir jānodrošina visu izmaiņu atspoguļošana galīgajā lēmumā, lai papildinājums atbilstu riskam attiecīgajā brīdī (t. i., lai tas nebūtu pārmērīgs salīdzinājumā ar nesegto risku). Turklāt pēc atsauces datuma veikto korekciju ietvars arī stimulē aktīvu deficīta un INA samazināšanu kopumā, tādējādi padarot bankas noturīgākas un veicinot ECB galvenā mērķa, proti, INA līmeņa samazināšanas, sasniegšanu.

Treškārt, ECB sagaida, ka visas bankas ņems vērā tās gaidas, un, paturot prātā publiski paziņotās gaidas, katrā atsevišķā gadījumā analizē, vai pieeja INA ir piesardzīga. Ja šādu pieeju neuzskata par piesardzīgu, ECB piemēro uzraudzības pasākumus 2. pīlāra papildinājumu veidā.

121. punkts

ECB uzskata, ka process un resursu izmantošana bijusi efektīva, ņemot vērā ietekmi, kas tika panākta INA apjoma samazināšanas un seguma palielināšanas ziņā.

Vispirms jānorāda, ka saskaņā ar ECB vispārējo pieeju gaidām attiecībā uz INA segumu ir uz nākotni vērsta loma, stimulējot savlaicīgu INA jautājuma risināšanu un novēršot pārmērīgu nenodrošinātu INA uzkrāšanos nākotnē. Tādējādi šīs gaidas attiecas uz *visām* bankām, nevis tikai tām, kurām pašlaik ir augsts INA līmenis. Pārskati par INRD segumu tiek sniegti apkopotā līmenī un gandrīz identiski pārskatiem par INRD aizsargmehānismu saskaņā ar Kapitāla prasību regulu. Turklāt pārskatu sniegšana par iespējamiem atbrīvojumiem ir fakultatīva un dod labumu bankām.

Otrkārt, izrādījās, ka KUK un bankas spēj pārvaldīt šo procesu, un jāņem vērā, ka tas bija pirmais īstenošanas gads.

Lai gan lielākā daļa KUK centienu tika veltīta atbrīvojumu novērtēšanai, jāatzīmē, ka i) mazāk nekā puse no visām bankām lūdza ņemt vērā to īpašos apstākļus un ii) tika nodrošināti atbalsta instrumenti

KUK, kas atviegloja to darbu. Turklāt ir skaidrs, ka otrajā īstenošanas gadā KUK darba slodze ir samazināta, pateicoties gūtajai pieredzei un uzlabotiem instrumentiem un apmācībai.

Treškārt, to banku nelielais skaits, kurām tika piemērotas P2R papildinājumi, faktiski liecina, ka ECB vispārējā pieeja INA ir bijusi veiksmīga, palielinot euro zonas banku sistēmas noturību. Tas nozīmē, ka daudzas iestādes novērsušas nesegtos riskus, samazinot INA apjomu un palielinot pieejamo līdzekļu elementu prudenciālo uzkrājumu veidošanai. P2R papildinājumu piemēro tikai kā uzraudzības pasākumu nesegta kredītriska gadījumā, ko novērtē, pamatojoties uz gaidām attiecībā uz segumu un konkrētajai bankai raksturīgajiem apstākļiem.

3. ieteikums. Piemērot uzraudzības pasākumus, kas labāk nodrošina banku risku pareizu segumu un pārvaldību

a) punkta i) apakšpunkts

ECB daļēji pieņem šo ieteikuma daļu.

ECB uzskata, ka tās P2R metodoloģija atbilst 2022. gada martā publicētajām EBI SREP pamatnostādņēm un ka pastāv **dažādi veidi, kā noteikt 2. pīlāra kapitāla prasības, pamatojoties uz katru risku atsevišķi**. Nav nepieciešams precīzi skaitliski novērtēt katru atsevišķo risku, kam iestāde ir pakļauta; tā patiešām, iespējams, nav labākā prakse, jo tā varētu radīt nepamatotu pārliecību par precizitāti attiecībā uz P2R un saistīto uzraudzības dialogu ar iestādēm, kas, iespējams, varētu kavēt uzraudzības darbību efektivitāti un lietderību šajā jomā. ECB to ņēma vērā, 2021. gadā paplašinot P2R metodoloģiju, kurā rūpīgāk aplūkoja atsevišķus riskus. ECB metodoloģija ļauj efektīvi izmantot visu pieejamo informāciju, t. sk. iestāžu ICAAP datus, citus galvenos riska indikatorus un ECB pastāvīgās uzraudzības ietvaros veikto prudenciālo novērtējumu rezultātus, lai noteiktu P2R. Mērķis ir nodrošināt, lai visa iestāžu būtisko risku potenciālā kopējā ietekme tiktu pienācīgi segta vai nu ar 1. pīlāra, vai 2. pīlāra kapitāla prasībām.

ECB pastāvīgi uzlabo savu P2R metodoloģiju, pamatojoties uz katrā SREP ciklā gūto pieredzi vai pēc turpmāka novērtējuma par konkrētu risku noteicošo faktoru ietekmi uz P2R. Turklāt ECB savas P2R metodoloģijas efektivitāti un lietderību drīzumā pārskatīs strukturālāk.

a) punkta ii) apakšpunkts

ECB pieņem šo ieteikuma daļu.

a) punkta iii) apakšpunkts

ECB daļēji pieņem šo ieteikuma daļu.

ECB jau nodrošina, lai ikviens pasākums, kas noteikts ar SREP lēmumu, būtu skaidri un pietiekami pamatots ar šajā lēmumā izklāstītajiem konstatējumiem, kā to paredz tiesību akti.

ECB pastāvīgi strādā, lai uzlabotu tās saziņas ar bankām precizitāti, kvalitāti un vispārējo skaidrību par galvenajiem risku noteicošajiem faktoriem, kas ir 2. pīlāra prasību pamatā. Tas faktiski bija iemesls, kāpēc 2021. gadā tika ieviesta SREP pavadvēstule. ECB piekrīt, ka, informējot par P2R galvenajiem virzītājspēkiem, varētu vairāk palielināt pārredzamību attiecībā uz bankām.

b) punkts

ECB pieņem šo ieteikuma daļu.

ECB jau izmanto plašu uzraudzības pasākumu klāstu, lai novērstu riska kontroles jomā konstatētos trūkumus. Tomēr ECB atzīst, ka tās pieeju, kas nodrošina, ka kvalitatīvie un kvantitatīvie uzraudzības pasākumi efektīvi un savlaicīgi mazina riskus, iespējams, varētu uzlabot vēl vairāk. ECB tiecas nodrošināt, lai tās pasākumu un pilnvaru izmantošana būtu pielāgota konkrētajai situācijai, un turpinās uzlabot veidu, kādā tā piemēro uzraudzības pasākumus katrā atsevišķā gadījumā, t. sk. attiecībā uz banku uzkrājumu veidošanas prakses nepilnību novēršanu.

c) punkts

ECB pieņem šo ieteikuma daļu.

I pielikums. Īpašā ziņojuma 29/2016 "Vienotais uzraudzības mehānisms – labs sākums, bet vajadzīgi turpmāki uzlabojumi" pēcpārbaude**2. ieteikuma i) apakšpunkts**

ECB darbības jomu organizatoriskā struktūra nav atkarīga no riska analīzes, jo Ekonomikas ģenerāldirektorāts (DG/E) un Makrouzraudzības politikas un finanšu stabilitātes ģenerāldirektorāts (DG/MF) savu pilnvaru un uzdevumu dēļ ir ECB centrālo banku funkcijas veicēji.

Skatot no nodalīšanas principa viedokļa, DG/MF un DG/E tiek piesaistīti centrālo banku funkcijas veikšanai. Ievaddati, ko izmanto banku uzraudzības funkcijas veikšanai, bet kas sagatavoti ārpus šīs funkcijas ietvariem – neatkarīgi no tā, vai tie sagatavoti ECB (piemēram, DG/MF vai DG/E ievaddati stresa testiem) vai ārpus ECB (piemēram, Eiropas Komisijas ievaddati stresa testiem) – neietilpst nodalīšanas principa darbības jomā, jo šie ievaddati tiek sagatavoti neatkarīgi. Nav nepieciešams veikt riska analīzi, lai nodrošinātu, ka netiek ietekmētas banku uzraudzības politikas izvēles, jo i) DG/MF un DG/E ievaddatus sniedz neatkarīgi un ii) stresa testu mērķis kopā ar citiem uzraudzības instrumentiem un procesiem ir ietekmēt politiku.

Nefinanšu riska monitoringa un datu sniegšanas jomā to regulē darbības risku pārvaldības (ORM) vispārējā sistēma, kas piemērojama visas bankas līmenī, tādējādi saistībā ar nodalīšanas principu aptverot arī riskus, kas rodas no kopējiem pakalpojumiem.

3. ieteikums

Atzinīgi vērtējams tas, ka Eiropas Revīzijas palāta (ERP) atzīst progresu iekšējās revīzijas jomā.

Minēto trīs PLE amata vietu galvenais papildu uzdevums ir veikt turpmākus pasākumus saistībā ar neizpildītajiem VUM ieteikumiem.

Palielinoties iekšējā audita funkcijas veiktspējai, ir būtiski uzlabojies VUM revīziju kopuma (t. sk. ECBS/VUM iekšējā audita komitejas aizgādībā veiktā ECB revīzijas darba) tvērums. Šajā sakarā ir svarīgi atzīmēt, ka daži augsta riska revīzijas subjekti vēl nav aptverti salīdzinoši ierobežotā izlases apjoma dēļ. Piemēram, 2022. gadā tika veikta pilnīga banku krīzes pārvaldības revīzija, tiklīdz iespējamā padziļinātās pārbaudes izlase bija pietiekami liela, lai varētu noteikt jebkādas tendences.

5. ieteikums

Gada sākumā tika uzsākts pārskatītais uzraudzības plānošanas process, kura mērķis ir uzlabot ar uzraudzības prioritātēm saistīto darbību monitoringu un pārskatu sniegšanu par tām, kā arī palielināt šajās prioritātēs noteikto stratēģisko mērķu sasniegšanas efektivitāti. 2022. gadā galvenā uzmanība tika pievērsta tam, lai nodrošinātu, ka mūsu process atbilst paredzētajam mērķim, sākot no prioritātēm līdz pat darbībām. Šī pasākuma otrajā gadā tiks sagatavoti jauni ziņojumi, ECB banku uzraudzības darba rezultātus un rezultātus sasaistot ar prioritāšu īstenošanu. ECB arī pēta veidus, kā iegūt uzraudzības rezultātus no novērojamiem rezultātiem. Šie dati uzlabos pārskatu sniegšanu ECB gada pārskatā par banku uzraudzību.

Nozares apsekojuma vajadzībām ECB izmantojusi alternatīvus līdzekļus (piemēram, augsta līmeņa konferences un forumus un Banku uzraudzības kontaktgrupu), kas, mūsaprāt, pilnībā kalpo šā ieteikuma mērķim. Ir pabeigts mazāk nozīmīgo iestāžu uzraudzības efektivitātes pilotprojekts (sk. Uzraudzības valdes 2022. gada decembra lēmumu), un tiek plānoti regulāri turpmākie pasākumi.

6. ieteikums

VUM regulas 6. panta 3. punktā skaidri noteikts, ka VKI ir pienākums palīdzēt ECB tās uzdevumu īstenošanā. Turklāt atbilstoši VUM regulas 6. panta 2. punktam VKI jāievēro godprātīgas sadarbības pienākums. VUM pamatregulas 3. un turpmākajos pantos skaidri noteikts VKI pienākums nodrošināt VKI darbinieku dalību KUK, savukārt VUM pamatregulas 4. panta 5. punktā noteikts, ka ECB un VKI savstarpēji apspriežas un vienojas par VKI resursu izmantošanu saistībā ar KUK.

ECB veiktā analīze liecina, ka kopš 2016. gada ir samazinājies VKI darbinieku iztrūkums salīdzinājumā ar saistībām. Tomēr joprojām pastāv 4 % iztrūkums salīdzinājumā ar 2019. gada saistībām. ECB turpina novērst iztrūkumus, rīkojot KUK koordinatoru un vietējo koordinatoru apspriešanos, kā arī augstākā līmenī rīkojot eskalācijas sanāksmes ar VKI. Praksē tas var izrādīties sarežģīti, jo vietējie tiesību akti var noteikt ierobežojumus, kas nav samērīgi ar bankas riska profilu. ECB pārliecība, ka nav nepieciešams grozīt VUM pamatregulu, izriet no tā, ka VUM pamatā ir godprātīgas sadarbības princips.

7. ieteikums

Par komandas profilu mērķiem vienojas katras KUK vadība centralizēti vadīta ikgadēja pasākuma ietvaros. Par šā pasākuma rezultātiem Uzraudzības valdei tiek ziņots reizi gadā.

8. ieteikums

Lietotāju profili ietver kontaktinformāciju, amata nosaukumus un informāciju par dalību KUK. Lietotājiem ir arī iespēja brīvprātīgi pievienot sīkāku informāciju par savām zināšanām, valodām, kuras tie pārvalda, un dalību ekspertu grupās vai tīklos (ar visām jomām, kas balstītas uz noteiktu taksonomiju). Lietotāji var sniegt biogrāfisku informāciju, izmantojot veidni, kas ietver informāciju par iepriekšējo pieredzi, izglītību utt.

SSMnet izmanto 6500 aktīvu lietotāju (no ECB un VKI), bet lielākā daļa šo lietotāju vēl nav izveidojuši profilu.

Notiek komunikācijas kampaņa, lai sekmētu to, ka ECB un VKI darbinieki plašāk izmanto *SSMnet* profilus. Nākotnē (vidējā termiņā) tiks izveidota personāla iekšējā talantu tirgus platforma, lai uzlabotu prasmju un pieredzes dokumentēšanu un pārvaldību (ECB darbiniekiem, kas strādā KUK).

9. ieteikums

2023. gada janvārī tika uzsākts darbs pie pamatkvalifikācijas izstrādes un attīstīšanas. Tā būs modulāra programma ar iespēju atteikties, pamatojoties uz personāla profilu, un tās rezultātā tiks veikta sertifikācija. Paredzams, ka pirmā grupa programmu pabeigs 2024. gadā.

Vienlaikus 2023. gadā sāks izstrādāt visaptverošus modulārus apmācību kursus uzraugiem par tradicionālajiem riskiem, kā arī jaunajiem riskiem, kas ir VUM prioritārās jomas (proti, IT un kibernetikas riski, digitālā pārveide, klimata pārmaiņu un vides riski), pārskatot esošās VUM apmācības iespējas, nosakot trūkumus un nepieciešamības gadījumā nodrošinot/attīstot jaunas apmācības.

Visbeidzot, VUM ievadkurss ir pārveidots par trīs dienu programmām ar uzturēšanos, kuras galvenais mērķis ir atvieglot jaunpienācēju orientēšanos VUM un nodrošināt viņiem instrumentus, kas tiem vajadzīgi, lai sekmīgi darbotos jaunajā vidē. Tā ietver apmācības par uzraudzības pamatprincipiem, VUM instrumentiem un organizāciju, kā arī sociālās aktivitātes. Pirmais no šiem trīs dienu ievadkursiem notiks 2023. gada jūnijā.

10. ieteikums

Ikgadējā KUK darbinieku aptaujā vāc informāciju par KUK darbiniekiem uzticētajiem uzdevumiem, pamatojoties uz SREP risku karti. Balstoties uz KUK koordinātoru un vietējo koordinātoru apspriešanos, tiek noteikti uzdevumu sadalījuma mērķi, un šie mērķi tiek apvienoti. Šīs darbības rezultāti tiek nodoti apspriešanai Uzraudzības valdē, un tos pārskata katru gadu.

12. ieteikums

Covid-19 pandēmijas dēļ veikt klātienē darbības 2020. un 2021. gadā (un dažbrīd arī 2022. gadā) bija ļoti sarežģīti. Tādēļ visi dati, ar kuriem pārrobežu misiju skaitu minētajos gados salīdzina ar situāciju pirms pandēmijas, būtu jāizskata piesardzīgi. 2022. gada decembrī ECB apstiprināja iniciatīvu, kuras mērķis ir līdz 2025. gada beigām būtiski stiprināt ECB resursus klātienē darbībām. Tas tiks panākts, izveidojot jaunas ECB amata vietas apmaiņā pret atbilstošu budžeta samazinājumu ārējiem konsultantiem. Kopā tiks izveidotas 65 jaunas VUM amata vietas, t. sk. 49 jaunas ECB amata vietas (kas veido 34 % pieaugumu Klātienē un iekšējo modeļu pārbaudes komandu aizpildīšanai) un 16 papildu ECBS/starptautisko organizāciju amata vietas apmaiņā pret atbilstošu budžeta samazinājumu ārējiem konsultantiem (kuri tiek izmantoti pārbaudes komandu aizpildīšanai). Uzraudzības valde un Valde cieši uzraudzīs šīs iniciatīvas pilnīgu īstenošanu. Šāda iekšēja pārņemšana iekšienē palīdzēs palielināt ECB darbības neatkarību, ļaujot tai vadīt vairāk pārbaudes. Līdzīgi centieni tiek veikti, lai palielinātu pārrobežu pārbaudes skaitu, piemēram, nosakot vērienīgākus mērķus VKI pārrobežu iesaistei.